

'Ga jij even lekker fietsen'.

DE BELEDIGDE MANTA

Zwartwitte reuzen, gracieus en indrukwekkend; manta's spreken tot onze verbeelding met hun sprookjesachtige uiterlijk en hun mysterieuze gedrag. Maar soms doen ze ook wel eens gewoon lomp. Vooral als wij daarmee beginnen.

Je hebt vast wel gehoord, gelezen of gezien dat de Malediven bekend staan om de aanwezigheid van de manta's. Deze zwartwitte reuzen, die elegant en mysterieus door het water zweven zijn ongekend populair. Ze kunnen een spanwijdte bereiken van wel 5 meter, althans de rifmanta die in de Malediven voorkomt. Ik vind ze fantastisch. Niet zozeer om hun elegantie of hun omvang - al helpt dat mee - maar vooral omdat je met ze kunt dansen onder water. Geen tango of salsa, maar een soort synchroonzwemmen. Ik denk dat het een sociale gebeurtenis is voor deze schoonheden, een manier van communiceren, om contact te leggen en relaties te onderhouden. Als je net

als ik vaak manta's ziet, dan begint bepaald gedrag op te vallen. Manieren van groeten, manieren van samen een douche nemen (lees: manta cleaning) en te eten. Soms doen ze iets verrassends. En heel soms doen ze dat bij ons...

Door de wasstraat

In het Ari-atol kun je veel manta poetsstations vinden; specifieke plaatsen waar veel vissen zitten die andere vissen schoonmaken, oftewel poetsvissen. En alle dieren onder water laten zich schoonmaken door deze

poetsvissen in een soort wasstraat, al wassen ze niet met water. Ze eten de dode schubben en de parasieten van de huid van hun cliënten. De poetsvissen hebben een vaste plek en hun klanten komen iedere dag langs voor een schoonmaakbeurt, zoals wij regelmatig onze auto door de wasstraat halen. Voor een manta heb je natuurlijk een flinke wasstraat nodig met voldoende poetsvissen, anders wordt zo'n gevaarte natuurlijk nooit schoon. Als je een manta wilt zien, hoef je alleen maar bij zo'n wasstraat te gaan kijken.

Dat doen we natuurlijk vaak op de Malediven, zo ook afgelopen februari met Mel en Peter. We hebben zojuist op Mahibadhoo gedoken in het westen van het atol en zijn inmiddels terug aan boord van ons schip. Na wat vers gebakken chocoladekoekjes en een verse ananas-smoothie neem ik een verfrissende douche. De duik is top geweest, met een paar manta's bij het poetsstation, al was het

zicht niet super. Maar iedereen heeft lang kunnen genieten van de majestueuze dieren. Terwijl ik boven nog wat zit na te denken over de duik, komt Mel luid pratend op me af. «Blablabla manta... bla die bla slaan... Bla bla Gopro... wil je het zien?» Huh. «Waar heb jij het over?» Het duurt even voordat ik begrijp wat ze zegt, zo diep in gedachten ben ik. Mel blijft maar enthousiast praten en ik heb geen enkel idee wat er loos is, totdat ik de video zie. Haha! Ze is op haar hoofd geslagen door een manta en er is geen twijfel over mogelijk: dat was doelbewust. Ze heeft er geen last van en voelt zich prima, al heeft het dier toch een stevige tik uitgedeeld. We zijn er allemaal vol van en

bekijken het filmpje eindeloos die week. Maar daarmee is het verhaal nog niet af.

'Ga jij even lekker fietsen'

Een paar maanden later ben ik op reis met een groep fotografen. De boot is afgehuurd door twee professionele fotografen die leuke workshops organiseren. Ze hebben een gastspreker, een bioloog gespecialiseerd in walvishaaien: dr. Simon Pierce. In zijn presentatie benadrukt hij dat als je te dicht bij een walvishaai komt, dit getuigt van weinig respect. Gevolg is dat het dier je dat laat merken door eerst zijn rug naar je toe te keren

en dan weg te zwemmen. De haai zegt dan dus eigenlijk: 'Ga jij even lekker fietsen'. Dat is interessant! Ik denk terug aan de mantavideo. Na de workshop van Simon laat ik hem het filmpje van Mel en Peter zien. Peter heeft zijn camera op Mel gericht en hij ligt achter haar. Een flinke manta hangt links van Mel. Ze gaat uit haar dak en maakt dat duidelijk aan Peter, terwijl ze zich naar rechts draait. Dit tafereel herhaalt zich twee keer, totdat de manta dichterbij komt en Mel bewust op haar hoofd slaat wanneer zij zich voor de derde keer omdraait naar Peter. Pets! Simon moet er al net zo hard om lachen als ik. Ik denk inmiddels dat de manta Mel corrigeerde. Mel is onbeleefd tegen hem, want ze heeft hem al twee keer in walvishaaiengedrag gezegd: 'Ga jij even lekker fietsen'. En de manta, die weet dat hij zelf niets verkeerd heeft gedaan, accepteert die brutaliteit niet. Die gedachte werd gniffelend bevestigd door Simon.

De duikster is doelbewust op haar hoofd geslagen door een manta.